

Archeologienota: Het archeologisch vooronderzoek aan de Kloosterstraat 2 te Oetingen

**Laurane Dupont
Leslie Engels**

**Tienen, 2020
Studiebureau Archeologie bvba**

Archeologienota: Het archeologisch vooronderzoek aan de Kloosterstraat 2 te Oetingen

Laurane Dupont
Leslie Engels

Tienen, 2020
Studiebureau Archeologie bvb

Colofon

Archeologienota: Het archeologisch vooronderzoek aan de Kloosterstraat 2 te Oetingen
--

Initiatiefnemer: Gemeente Gooik

Projectleiding: Vanessa Vander Ginst

Erkend archeoloog: Laurane Dupont

Auteurs: Laurane Dupont & Leslie Engels

Foto's en tekeningen: Studiebureau Archeologie bvba (tenzij anders vermeld)

Op alle teksten, foto's en tekeningen geldt een auteursrecht. Zonder voorafgaandelijke schriftelijke toestemming van Studiebureau Archeologie bvba mag niets uit deze uitgave worden vermenigvuldigd, bewerkt en/of openbaar gemaakt, hetzij door middel van webpublicatie, druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze ook.

Studiebureau Archeologie bvba
Bietenweg 20
3300 Tienen
www.studiebureau-archeologie.be
info@studiebureau-archeologie.be
tel: 0474/58.77.85
fax: 016/77.05.41

©2020, Studiebureau Archeologie bvba

Inhoudstafel

Hoofdstuk 1	Bureauonderzoek	p. 3
1.1	Beschrijvend gedeelte	p. 3
1.1.1	Administratieve gegevens	p. 3
1.1.2	Archeologische voorkennis	p. 6
1.1.3	Onderzoeksopdracht	p. 7
	Vraagstelling	p. 7
	Randvoorwaarden	p. 8
	Beschrijving geplande werken	p. 8
	<i>Huidige situatie</i>	p. 8
	<i>Geplande werken</i>	p. 14
1.1.4	Werkwijze en motivering bronselectie	p. 23
1.2	Assessmentrapport	p. 24
1.2.1	Landschappelijke ligging van het projectgebied	p. 24
1.2.2	Historische beschrijving van het projectgebied	p. 30
	<i>Algemeen</i>	p. 30
	<i>Cartografisch</i>	p. 31
1.2.3	Archeologisch kader van het projectgebied	p. 37
	<i>Vastgestelde archeologische waarden</i>	p. 37
	<i>Vastgesteld bouwkundig erfgoed</i>	p. 37
1.2.4	Datering en interpretatie van het onderzochte gebied	p. 39
1.2.5	Beantwoording onderzoeksvragen	p. 40
Hoofdstuk 2	Resultaten proefsleuvenonderzoek	p. 41
2.1	Beschrijvend gedeelte	p. 41
2.1.1	Administratieve gegevens	p. 41
2.1.2	Archeologische voorkennis	p. 43
2.1.3	Onderzoeksopdracht en vraagstelling	p. 43
2.1.4	Vooropgestelde onderzoeksmethode en- technieken	p. 45
2.1.5	Afwijkingen t.o.v. de vooropgestelde onderzoeksstrategie en- methodes	p. 47
2.1.6	Afwijkingen t.o.v. de Code van Goede praktijk (CGP)	p. 47
2.2	Assessmentrapport	p. 49
2.2.1	Resultaten van het proefsleuvenonderzoek	p. 49
	2.2.1.1. Lithografische en bodemkundige opbouw	p. 50
	2.2.1.2 Sporen en- vondstenbestand	p. 56
2.2.2	Interpretatie van het onderzochte gebied	p. 67
2.2.3	Impactbepaling van de geplande werken op het bodemarchief	p. 67
2.2.4	Synthese en eantwoording onderzoeksvragen	p. 69
Hoofdstuk 3	Programma van maatregelen	p. 71
3.1	Administratieve gegevens	p. 71
3.2	Gemotiveerd advies	p. 73
3.3	Programma van maatregelen voor een behoud in situ, een sloopbegeleiding en een vrijgave	p. 75
	2.3.1 Vraagstelling en onderzoeksdoelen	p. 39

2.3.2 Onderzoeksmethode	p. 41
2.3.3 Onderzoekstechnieken	p. 44
2.3.4 Voorziene afwijkingen ten aanzien van de Code van Goede Praktijk	p. 45
Bibliografie	
Bijlagen	

3. Programma van maatregelen

2.1 Administratieve gegevens

Projectcode:	2020E267 (Bureauonderzoek) 2020H268 (Proefsleuven)
Aanleiding:	De opgemaakte archeologienota kadert in een omgevingsvergunningsaanvraag voor stedenbouwkundige handelingen voor een terrein gelegen buiten de vastgestelde archeologische zones met een totale oppervlakte van ca. 5625 m ² . Daarmee valt de vergunningsaanvraag binnen de aanvragen waarbij de totale oppervlakte van de kadastrale percelen 3000 m ² of meer bedraagt (Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013, het Onroerenderfgoedbesluit van 16 mei 2014 en de Code van Goede Praktijk).
Erkend archeoloog:	Laurane Dupont (OE/ERK/Archeoloog/2015/000212) Leslie Engels (OE/ERK/Archeoloog/2020/00004) Studiebureau Archeologie bvba OE/ERK/Archeoloog/2015/00002
Locatie:	Gooik, Oetingen, Kloosterstraat 2 (fig. 3.1 en 3.2) Bounding box: punt 1: x= 128407, y= 162604 punt 2: x= 128510, y= 162734 Gooik, Oetingen, Afd. 4, sectie B, perceelnummers 20X (partim), 24P2 (partim), 21C, 21F, 19N (partim).
Relevante termen⁴⁵:	Bureauonderzoek, (Zand)leemstreek, buitengebied
Bebouwde zones:	De bestaande bebouwing en verharding.

⁴⁵ Thesaurus: <https://inventaris.onroerendergoed.be/thesaurus>

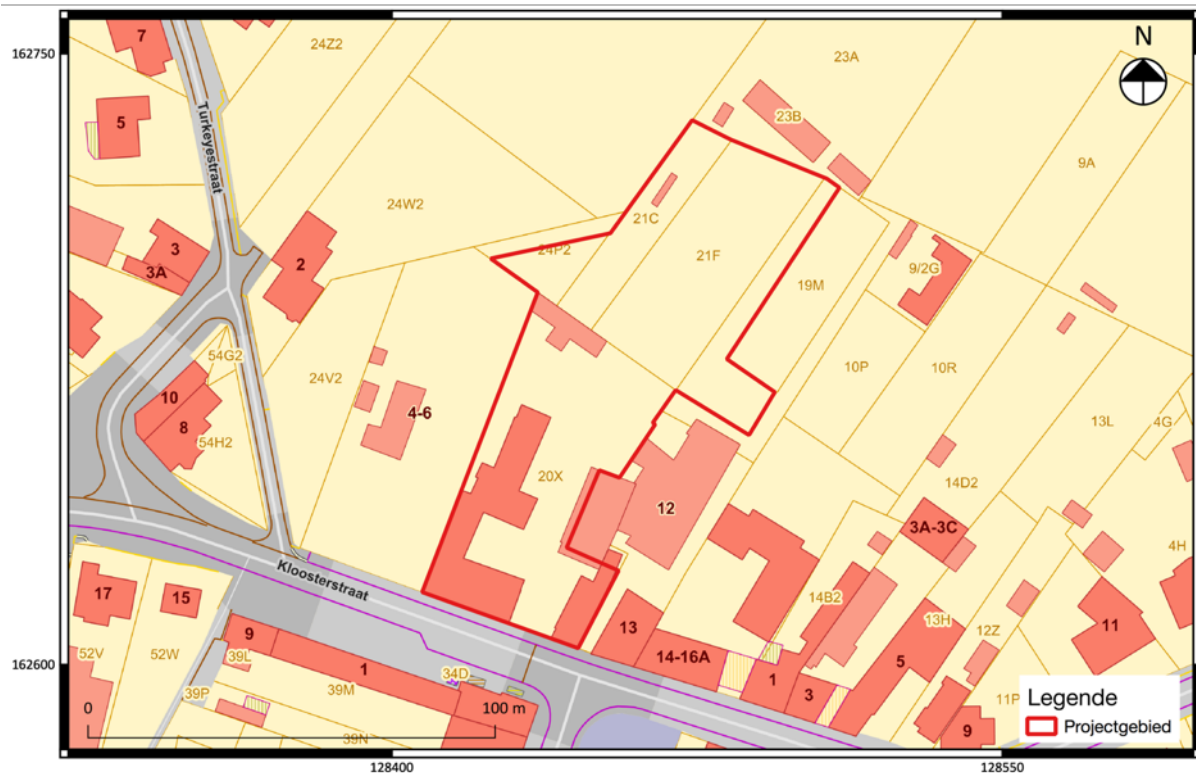

Fig. 2.1: Uittreksel van het kadasterplan met situering van het projectgebied⁴⁶.

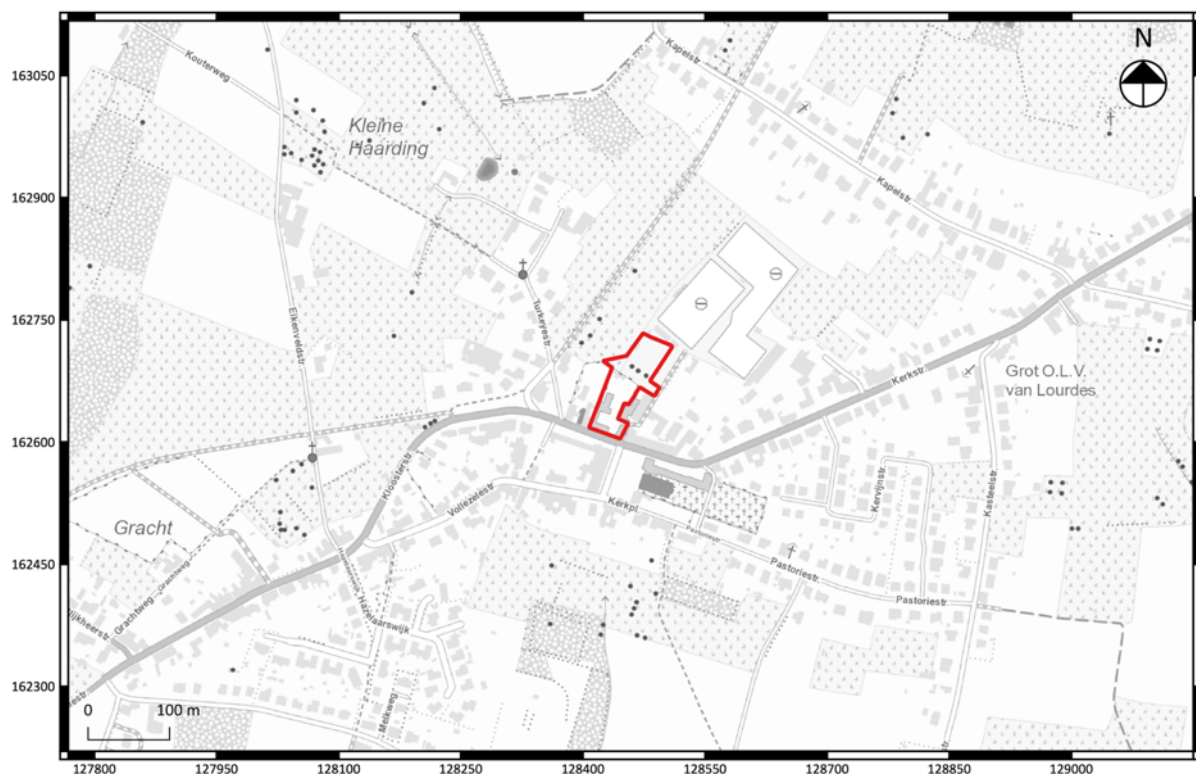

Fig. 2.2: Uittreksel van de topografische kaart met situering van het projectgebied⁴⁷.

⁴⁶ Onderliggende kaartlaag: AGIV.

⁴⁷ Onderliggende kaartlaag: AGIV.

2.2 Gemotiveerd advies

Het projectgebied behelst een gedeeltelijk bebouwd perceel grenzend aan de Kloosterstraat te Oetingen (Gooik). De initiatiefnemer wenst de bestaande bebouwing en infrastructuur te slopen ten behoeve van een nieuw schoolgebouwcomplex waarin zowel een kleuterafdeling als een lagere schoolafdeling gehuisvest zal worden. De bodemingrepen variëren tussen de 0,5 en 3,5 m onder het maaiveldniveau. De geplande werken zullen gefaseerd worden uitgevoerd daar een deel van de school in gebruik zal blijven tot het nieuwe schoolgebouw intrek klaar is. Momenteel is enkel archeologisch vervolgonderzoek ter hoogte van fase 1 op het terrein uitgevoerd⁴⁸.

Op basis van de verzamelde aardkundige en historische gegevens werd geconcludeerd dat het terrein een laag potentieel bezit voor de aanwezigheid van (artefacten)vindplaatsen uit de steentijd (jager-verzamelaars). Dit zowel door het ontbreken van een gunstige parameter naar aanwezigheidskansen toe (afwezigheid gradiëntzone) als een laag potentieel op een goede conservatie (goed bewaarde paleobodem). Naar latere occupaties toe (vertegenwoordigd door grondsporensites), creëert de hogere en drogere positie in het landschap en de aanwezigheid van vruchtbare leembodems een gunstige parameter voor de aanwezigheid van sedentaire gemeenschappen. De evolutieschets van het historisch grondgebruik ter hoogte van het projectgebied toont verder aan dat het projectgebied tot op het einde van de 19de eeuw onbebouwd is gebleven. De periode hierna luidt het begin van het bebouwd perceel in dat wordt uitgebaat als klooster met school en later als basisschool.

Het proefsleuvenonderzoek leverde in totaal zes sporen op, waarvan vijf antropogeen van aard. In het noorden van het projectgebied, ter hoogte van de voetbalvelden, werd een onverstoord bodemprofiel vastgesteld maar de sleuven waren desondanks – naast twee perceelsgreppels en een recente paalkuil- archeologisch steriel. De inrichting van een speeltuin heeft het centrale deel van het projectgebied gedeeltelijk verstoord. Ook hier werden geen archeologische waarden aangetroffen. Deze zone kan bijgevolg worden vrijgegeven en worden opgenomen op de GGA-kaart (gebieden geen archeologie) (fig. 3.3). In het zuiden van het projectgebied werd één sleuf aangelegd waarbij op een diepte van 85 cm beneden het maaiveld muurresten aan het licht kwamen die wellicht toebehoren aan een voormalige bouwphase van het 19de-eeuws Neogotisch complex. De aangetroffen structuur werd in een latere fase afgebroken en het terrein opgehoogd met het bouwpuin voor de aanleg van de bestaande verharding. Ook in het overgebleven gebied van fase 2 zouden zich sporen van oudere bouwfasen kunnen bevinden, weliswaar sterk versnipperd door de bestaande ondergrondse structuren (funderingen en kelders). Oudere archeologische relictten zullen door de aanleg van het Neogotische complex volledig weggegraven zijn. Het nut van een vervolgonderzoek voor zowel de zuidelijke zon van fase 1 als fase 2 kan bijgevolg sterk in twijfel getrokken worden. De kenniswinst die te behalen valt wat betreft oudere bouwfasen op het terrein zal te partieel en te versnipperd zijn en bovendien draait een kosten-batenanalyse voor een vervolgonderzoek voor fase 2 negatief uit. De kosten wegen niet op t.a.v. de lage informatiewaarde van een eventueel vervolgonderzoek. Bij een eventuele sloopbegeleiding zal bovendien een groot deel van de ruimtelijke samenhang ontbreken.

⁴⁸ Op uitdrukkelijke wens van de opdrachtgever werd de eerste fase van het vervolgonderzoek voorafgaand aan de sloopwerkzaamheden (fase 1) uitgevoerd.

De geplande werken zullen bijgevolg ingrijpen op een (in kwantitatief en kwalitatief opzicht) beperkt bodemarchief dat geen toegevoegde waarde meer verschaft voor het vergroten van archeologische kenniswinst met betrekking tot de regio. Er wordt geen vervolgonderzoek geadviseerd op dit terrein.

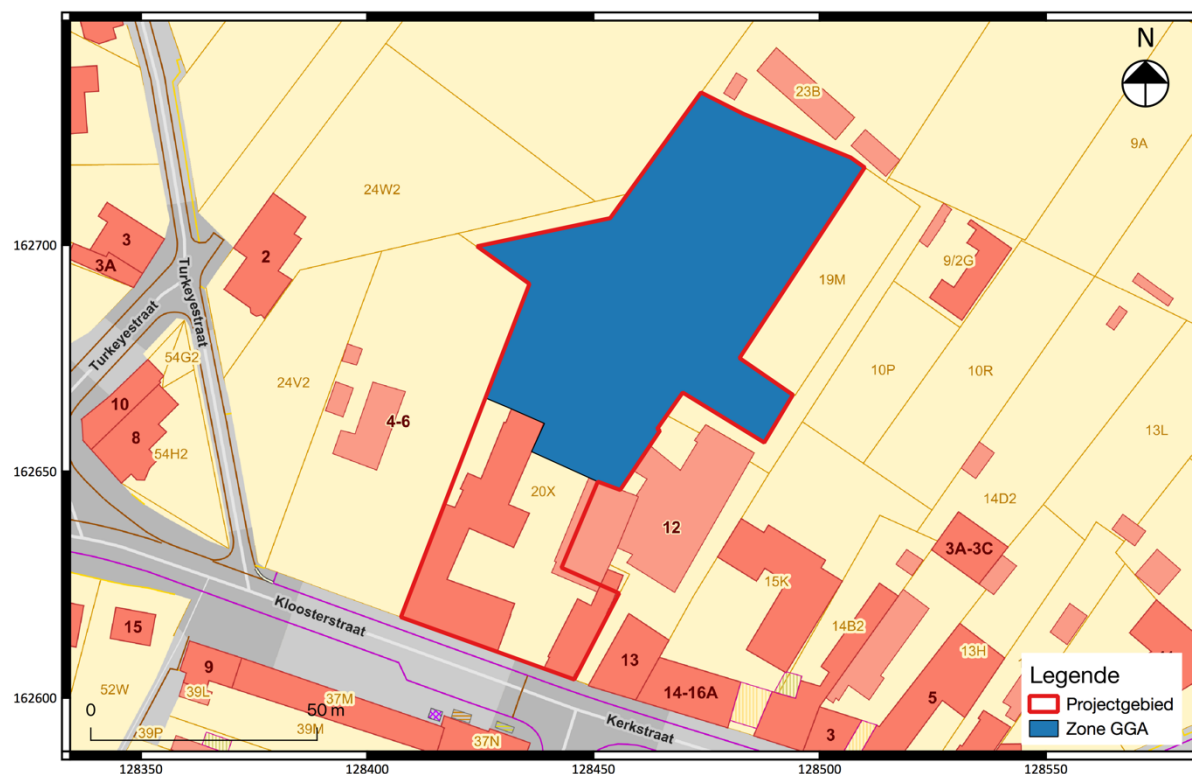

Fig. 0.1: Synthesekaart met zone die op de GGA mag worden opgenomen.

2.3 Programma van maatregelen

Aangezien er geen vervolgonderzoek wordt geadviseerd wordt er ook geen programma van maatregelen opgesteld.

Bij vrijgave van een terrein (of deel van) blijven de algemene bepalingen die voorzien zijn in het onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013 Art. 5.1.4. van toepassing: “Iedereen die, op een ander moment dan bij het uitvoeren van een archeologisch vooronderzoek, een archeologische opgraving of het gebruik van een metaaldetector, een roerend of onroerend goed vindt waarvan hij weet of redelijkerwijs moet vermoeden dat het archeologische erfgoedwaarde heeft, is verplicht daarvan binnen drie dagen aangifte te doen bij het agentschap.” Deze aangifte kan gebeuren op <https://www.onroerenderfgoed.be/nl/digitaal-vondstmeldingsformulier>